

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ, ЕТИКА І КУЛЬТУРА МЕНЕДЖМЕНТУ

Галузь знань 0306 Менеджмент і адміністрування
Напрямок 6.030601 Менеджмент

Спеціалізація 1) менеджмент підприємств і організацій
2) менеджмент невиробничої сфери

Інститут суспільства

2015 - 2016 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія, етика і культура менеджменту» для студентів галузі знань 0306 Менеджмент і адміністрування, напряму підготовки 6.030601 Менеджмент, освітньо-професійна програма підготовки бакалаврів.

Розробник робочої програми:

Редько Сергій Іванович, кандидат психологічних наук, доцент

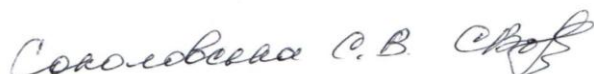
Робочу програму схвалено на засіданні кафедри управління

Протокол від «10» серпня 2015__ року № 1

Завідувач кафедри

Поспелова Т.В.

© Редько С.І., 2016 рік

© КУ імені Бориса Грінченка, 2016 рік

1. Опис предмета дисципліни.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 4	Галузь знань 0306 Менеджмент і адміністрування	Обов’язкова навчальна дисципліна
Модулів – 3	Напрямок підготовки: 6.030601 Менеджмент	Рік підготовки: 1-й
Змістових модулів 3		Семестр 2 -й
Загальна кількість годин - 120		Лекції 22 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Практичні / семінарські 20 год.
		Модульний контроль 6 год.
		Семестровий контроль 30 год.
		Самостійна робота 42 год.
		Вид контролю: екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 35% / 65%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – вивчення теоретичних основ психології, етики та культури менеджменту та оволодіння практичними навичками психологічного аналізу міжособистісних взаємин у групах та виробничих колективах та їх особливостей; засвоєння засобів оптимального впливу на працівників для забезпечення їх мотивації та створення належного соціально-психологічного клімату у виробничому колективі.

Завдання дисципліни – ознайомити з основами психології, етики та культури менеджменту;

допомогти майбутнім управлінцям усвідомити роль і значущість психологічного та етичного підходу до процесу управління;

ознайомити з найважливішими теоретичними розробками, експериментальними і прикладними дослідженнями вітчизняних та зарубіжних психологів;

сформувати та підвищити роль управлінської компетентності майбутніх менеджерів, управлінців на основі отримання ними психологічної підготовки в галузі соціального управління.

У результаті вивчення та засвоєння основних положень дисципліни «Психологія, етика і культура менеджменту» студент **повинен:**

знати: шляхи підвищення активності особистості управлінця та регуляції його поведінки, дотримання ним етичних норм; структуру та напрями розвитку особистості керівника; психологію керівництва і лідерства; особливості міжособистісних відносин в організації, психологію та етику управлінського впливу; психологічні аспекти реалізації загальних функцій управління: планування, організовування, мотивування та контролювання; психологічні основи інформаційного забезпечення управління, комунікативної компетентності та прийняття рішень; психологічні та культурні аспекти організації праці та професійної діяльності управлінця; роль соціально-психологічної служби в процесі вдосконалення системи управління.

уміти володіти навичками регуляції поведінки підлеглих і саморегуляції; формувати індивідуальний стиль керівництва; здійснювати самоконтроль в екстремальних ситуаціях; використовувати методи вивчення особистості працівника, складати характеристику його ділових та особистісних якостей; формувати продуктивну управлінську команду з урахуванням психологічних властивостей і міжособистісних відносин, здійснювати ефективний управлінський вплив; забезпечувати підвищення результативності реалізації загальних функцій управління з урахуванням впливу психологічних та етичних факторів; оптимізувати умови та режими праці з урахуванням психологічних аспектів; здійснювати психологічну саморегуляцію на всіх етапах управлінської кар'єри.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи психології

Тема 1. Психологія як наука. Психіка. Сенсорно-перцептивний устрій людини.

Психологія та її місце в системі наук про людину. Основні етапи розвитку психології як науки: від психології як науки про душу до науки, що вивчає факти, закономірності та механізми психіки і поведінки. Основні напрями та галузі сучасної психології.

Етапи психологічного дослідження. Методи збору психологічної інформації. Значення психології в економіці та бізнесі.

Поняття про психіку та її функції. Мозок та психіка. Відчуття як первинна форма пізнання дійсності. Класифікація відчуттів. Основні характеристики відчуттів: пороги чутливості, адаптація, сенсibiliзація.

Поняття про сутність сприйняття. Потреби і цінності; досвід і сподівання як характеристики особи спостерігача. Апперцепція, контрастність, вибірковість та цілісність сприйняття.

Увага в житті людини. Основні властивості уваги: обсяг, інтенсивність, стійкість, розподіл, переключення. Прийоми керування увагою.

Тема 2. Пам'ять. Мислення. Інтелект. Емоційно-вольова сфера людини.

Пам'ять в житті людини. Види пам'яті; індивідуальні особливості і процеси пам'яті. Продуктивність пам'яті та фактори, які визначають продуктивність пам'яті. Прийоми покращення пам'яті.

Поняття мислення та його вдосконалення. Проблемна ситуація. Схема вирішення задачі. Етапи розумової дії. Класифікація видів мислення. Характеристики мислення.

Уява та її значення у житті. Відтворююча і творча уява. Мимовільна і довільна уява.

Інтерпретація поняття «інтелект». Складові частини загального інтелекту. Види інтелекту: текучий та кристалізований.

Тести вимірювання інтелекту. Коефіцієнт інтелекту. Фактори, що обумовлюють розвиток інтелекту.

Поняття емоцій та її роль у житті людини. Види емоційних станів. Теорії емоцій. Фундаментальні емоції. Фізіологічні компоненти емоцій. Розвиток емоційної сфери. Психологія тривожності і стресу. Динаміка стресу. Зниження чутливості до психічних травм.

Психологічні аспекти мотивації. Мотиви, потяги, бажання. Ієрархія потреб А. Маслоу.

Тема 3. Психологія особистості.

Поняття особистості у психології. Основні психологічні підходи до розгляду особистості. Типологія конструкції тіла за Кречмером та

Шелдоном. Психологічні характеристики типів. Психоаналіз про особистість. Теорія особистісних рис.

Структура особистості за С.Л. Рубінштейном та К.К. Платоновим. Структура спрямованості особистості.

Темперамент. Характер. Здібності. Акцентуації характеру. Загальні і спеціальні здібності.

Поняття «Я-концепції» та її вплив на життєдіяльність людини. Установки до себе та оточуючих.

Змістовий модуль 2. Теоретичні основи психології менеджменту

Тема 1 Теоретичні основи психології менеджменту

Визначення понять «соціальне управління», «суб'єкт управління» і «об'єкт управління». Соціальне управління як безперервний процес впливу керівника (суб'єкта управління) на організовану групу людей (об'єкт управління) з метою організації і координації їх спільної діяльності для досягнення найкращих результатів.

Поняття «управлінська діяльність», основні психологічні особливості цієї діяльності.

Психологія менеджменту як галузь психології. Основні напрямки наукових досліджень з психології менеджменту. Рівні психолого-управлінської проблематики.

Основні методи дослідження в психології менеджменту. Соціально-психологічні методи вивчення організації в структурі управління: соціометрія та референтометрія.

Тема 2. Соціальна структура організації

Поняття «група»; ознаки групи, поняття «групові норми». Закономірності функціонування групи. Можливості малої групи. Групові феномени (соціальна фасилітація, соціальні лінощі, деіндивідуалізація).

Стадії розвитку групи. Напрями діяльності управління – лідера на кожній із стадій.

Керівництво і лідерство. Відмінності між лідером і керівником. Роль лідера в малій групі. Види взаємодії між лідером і керівником.

Основні теорії лідерства.

Функції ефективної групи та соціальні ролі її членів.

Зміст поняття «неформальна група в організації». Причини вступу людей у неформальні організації. Вплив неформальних груп на роботу організації.

Конфлікти в групі та психологічні прийоми їх подолання. Поведінка у конфліктній ситуації. Стадії протікання конфлікту.

Тема 3. Управлінські здібності та професійна діяльність

Поняття «здібностей». Якісна характеристика здібностей як комплекс показників, що забезпечують успіх в освоєнні певними видами діяльності.

Класифікація видів здібностей. Зміст загальних та спеціальних здібностей, вплив сенситивних періодів на розвиток здібностей.

Комплексний підходу до вивчення управлінських здібностей. Суть психофізіологічного, психологічного і соціально-психологічного підходів до вивчення управлінських здібностей. Модель структури управлінських здібностей успішного керівника та її складові.

Професіоналізм як складова двох взаємозалежних підсистем: професіоналізму особистості та професіоналізму діяльності.

Успіх управлінської діяльності керівника

Тема 4. Психологічна готовність до управління. Типологія індивідуального стилю керівництва

Суть довготривалої та ситуативної готовності і до управління. Характеристика мотиваційного, когнітивного, операційного та особистісного компонентів готовності до управління.

Стиль керівництва як система індивідуально-типологічних особливостей цілісної, відносно стійкої системи способів, методів, прийомів впливу керівника на колектив з метою ефективного виконання поставлених перед ним завдань.

Зміст авторитарного, демократичного та ліберального стилю керівництва, їх параметри та умови найбільш ефективного використання.

Концепція стилів керівництва Р. Блейком та Дж. Мутон.

Змістовий модуль 3. Зміст, психологічні та етичні особливості управлінської діяльності

Тема 1. Підготовка і ухвалення управлінського рішення.

Розробка і прийняття рішення як невід'ємний компонент управлінської діяльності. Основні етапи процесу підготовки і прийняття управлінського рішення. Внутрішні і зовнішні чинники, які впливають на прийняття управлінського рішення.

Вимоги до управлінського рішення. Особливості та суть орієнтувального, інформаційного, організаційного та контролюючого етапів вироблення і ухвалення управлінського рішення. Причини невиконання управлінських рішень.

Алгоритм процесу делегування повноважень.

Критерії класифікації управлінських рішень. Види управлінських рішень.

Тема 2. Психологічні основи підбору кадрів. Формування команд і управління ними.

Кадрова політика як відображення стратегії розвитку організації.

Тривимірний тип особистості працівника. Характеристики основних типів працівників.

Ефект групового мислення, його особливості.

Кореляція між групою динамікою та фазами прийняття групового рішення.

Характерологічні особливості підлеглих, зорієнтованих на мету і підлеглих, зорієнтованих на завдання.

Суть поняття «команда»; складові, які визначають характер команди; характеристики, які визначають якість роботи команди.

Загальна характеристика основних моделей команд. Показники оцінки ефективності командної діяльності. Етапи діяльності керівника у процесі створення команди.

Тема 3. Управлінське спілкування в діяльності керівника організації.

Спілкування як це процес встановлення і розвитку контактів між людьми, породжений проблемами спільної діяльності. Зміст, мета та засоби спілкування. Дистанція при спілкуванні.

Характеристики управлінського спілкування

Психологічні чинники механізму взаємодії стереотипізації. Суть механізмів ідентифікації, емпатії, атракції, рефлексії, каузальної атрибуції.

Комунікативний аспект спілкування. Прийоми привертання уваги при спілкуванні.

Стратегії поведінки у процесі спілкування: співробітництво, протидія, компроміс, поступливість, уникнення.

Характеристики видів індивідуального стилю спілкування керівника (за Р.Х. Шакуровим).

Тема 4. Основи етики менеджменту. Корпоративна культура організації.

Моральні стандарти організації. Принципи ділової етики: принцип відповідальності, принцип відповідності, обмеження прав, обов'язку.

Нормативні вимоги та «етичний кодекс підприємця». Риси етичного менеджера. Моральні зобов'язання керівника (менеджера). Функції морального авторитету.

Способи підвищення моральних стандартів організації. Корпоративного кодексу ділової етики.

Головні завдання підвищення морального рівня організації.

Корпоративна культура організації. Ознаки корпоративної культури.

Формування корпоративної культури: принципи та засоби впливу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Заочна форма						
	усього	У тому числі					
л.		пр.	с.	м.к.	інд.	с.р.	
Змістовий модуль 1. Основи психології							
Психологія як наука. Психіка. Сенсорно-перцептивний устрій людини	10	2		2	1		5
Пам'ять. Мислення. Інтелект. Емоційно-вольова сфера людини.	10	2		2	0,5		5,5
Психологія особистості	10	2		2	0,5		5,5
Разом за змістовим модулем	30	6		6	2		16
Змістовий модуль 2. Теоретичні основи психології менеджменту							
Теоретичні основи психології менеджменту	6	2		2	0,5		1,5
Соціальна структура організації	8	2		2	0,5		3,5
Управлінські здібності та професійна діяльність	8	2		1	0,5		4,5
Психологічна готовність до управління. Типологія індивідуального стилю керівництва	8	2		1	0,5		4,5
Разом за змістовим модулем	30	8		6	2		14
Змістовий модуль 3. Зміст, психологічні та етичні особливості управлінської діяльності							
Підготовка і ухвалення управлінського рішення	8	2		2	0,5		3,5
Психологічні основи підбору кадрів. Формування команд і управління ними.	8	2		2	0,5		3,5
Управлінське спілкування в діяльності керівника організації.	8	2		2	0,5		3,5
Основи етики менеджменту. Корпоративна культура організації.	6	2		2	0,5		1,5
Разом за змістовим модулем	30	8		8	2		12
Семестровий контроль	30						
Усього годин	120	22		10	6		42

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. . Основи психології		
1	Психологія та її місце в системі наук. Основні етапи розвитку психології. Відчуття сприйняття. Увага.	2
2	Пам'ять. Мислення та його вдосконалення. Уява. Інтелект. Коефіцієнт інтелекту. Фундаментальні емоції. Психологія тривожності і стресу.	2
3	Людина. Особистість Індивідуальність. Темперамент. Характер. Здібності. «Я-концепція»	2
Змістовий модуль 2. Теоретичні основи психології менеджменту		
1	Управління, суб'єкт та об'єкт управління. Методи дослідження у психології менеджменту. Соціометрія.	2
2	Взаємовідносини у малій групі. Стадії розвитку групи та управління груповою динамікою. Основні теорії лідерства. Вплив неформальних груп на роботу організації.	2
3	Професійні здібності менеджера. Професіоналізм і компетентність керівника. Успіх управлінської діяльності керівника. Зміст та структура психологічної готовності керівників до управління. Індивідуальний стиль керівництва.	2
Змістовий модуль 3. Зміст, психологічні та етичні особливості управлінської діяльності		
1	Етапи підготовки і ухвалення управлінського рішення. Делегування повноважень. Види управлінських рішень. Психологія діяльності керівника при ухваленні управлінського рішення	2
2	Умови ефективності групового вирішення проблем. Типи підлеглих. Характеристика ефективної команди. Керівництво діяльністю команди.	2
3	Зміст, мета і засоби спілкування. Спілкування керівника з підлеглими. Умови ефективної взаємодії в управлінському спілкуванні.	2
4	Моральні стандарти корпорації. Способи підвищення моральних стандартів організації. Корпоративна культура організації.	2

6. Теми практичних занять - не передбачено навчальним планом

7. Теми лабораторних занять не передбачено навчальним планом

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-сть годин	К-сть балів
Змістовий модуль 1. . Основи психології			
1	Психологія та її місце в системі наук.	0,5	0,5
2	Основні етапи розвитку психології як науки	1	
3	Структура та методи психології.	1	0,5
4	Поняття психіки та її функції.	1	
5	Відчуття як первинна форма пізнання дійсності. Класифікація відчуттів.	1	0,5
6	Поняття про сутність сприйняття.	1	
7	Увага в житті людини. Розвиток уваги. Прийоми керування увагою.	1	0,5
8	Пам'ять. Види пам'яті.	1	
9	Поняття про мислення та його вдосконалення.	1	0,5
10	Інтелект. Коефіцієнт інтелекту.	1	
11	Уява та її значення	1	0,5
12	Поняття емоцій. Фундаментальні емоції.	1	
13	Психологія тривожності і стресу.	1	0,5
14	Психологічні аспекти мотивації.	1	
15	Поняття особистості у психології.	1	0,5
16	Темперамент. Характер. Здібності.	1	0,5
17	Поняття «Я-концепції» та її вплив на життєдіяльність людини	0,5	0,5
Змістовий модуль 2. Теоретичні основи психології менеджменту			
1	Предмет психології менеджменту. Рівні психолого-управлінської проблематики.	1	0,5
2	Методи дослідження у психології менеджменту. Соціально-психологічні методи вивчення організації в структурі управління. Соціометрія. Референтометрія.	1	
3	Поняття малої групи в психології. Види груп. Взаємовідносини у малій групі. Стадії розвитку групи та управління груповою динамікою.	1	0,5
4	Керівництво і лідерство. Роль лідера у малій групі. Основні теорії лідерства.	1	0,5
5	Функції ефективної групи та соціальні ролі її членів. Вплив неформальних груп на роботу організації.	1	
6	Конфлікти в групі та психологічні прийоми їх подолання.	1	0,5
7	Здібності: визначення, якісна характеристика здібностей. Класифікація видів здібностей.	1	0,5

8	Професійні здібності менеджера. Професіоналізм і компетентність керівника.	1	0,5
9	Зміст та структура психологічної готовності керівників до управління.	1	0,5
10	Характеристика мотиваційного компонента психологічної готовності керівника до управління.	1	0,5
11	Характеристика когнітивного компонента психологічної готовності керівника до управління.	1	
12	Характеристика операційного компонента психологічної готовності керівника до управління.	1	0,5
13	Характеристика особистісного компонента психологічної готовності керівника до управління.	1	
14	Структура авторитарного, демократичного та ліберального стилів керівництва. Фактори, які впливають на ефективність різних стилів керівництва в організаціях.	1	0,5
Змістовий модуль 3. Зміст, психологічні та етичні особливості управлінської діяльності			
1	Етапи підготовки і ухвалення управлінського рішення. Види управлінських рішень.	1	0,5
2	Психологія діяльності керівника при ухваленні управлінського рішення.	1	
3	Завдання при відборі кадрів. Типологія особистості працівника.	1	0,5
4	Характеристика членів групи як фактор ефективності. Типи підлеглих.	1	0,5
5	Характеристика ефективної команди. Керівництво діяльністю команди. Фактори ефективної діяльності команди.	1	0,5
6	Поняття, структура та види спілкування. Зміст, мета і засоби спілкування.	1	0,5
7	Особливості управлінського спілкування. Основні функції управлінського спілкування. Спілкування керівника з підлеглими.	1	0,5
8	Умови ефективної взаємодії в управлінському спілкуванні.		
9	Індивідуальний стиль спілкування.	1	0,5
10	Моральні стандарти корпорації	1	0,5
11	Способи підвищення моральних стандартів організації		0,5
12	Корпоративна культура організації. Ознаки корпоративної культури. Формування корпоративної культури: принципи та засоби впливу.	1	0,5

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання із дисципліни «Психологія, етика і культура менеджменту» не передбачено

10. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (Power Point – презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

- *Практичні*: вправи, психодіагностика, ділові ігри, тренінги.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

11. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Психологія, етика і культура менеджменту» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок: збільшення кількості підсумкових балів до 100 балів.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види і терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у таблицях.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи усного контролю*: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

- *Методи письмового контролю*: модульне письмове тестування, підсумкова письмове тестування, звіт, реферат.

- *Комп'ютерного контролю*: тестове опитування.

- *Методи самоконтролю*: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	40	100
Тест 1	Тест 2	Тест 3		
20	20	20		

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ зп	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
			Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид
1	Відвідування лекцій	1	3	3	4	4	4	4
2	Відвідування практичних та семінарських занять	1	3	3	3	3	4	4
3	Виконання завдання для самостійної роботи (домашнього завдання)	5	1	5	1	5	1	5
4	Робота на практик. (семінарськ.) занятті (в т.ч. доповідь, виступ, повідомл., дискусія)	10	3	30	3	30	4	40
5	Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ)	30						
6	Опрацювання фахових видань (в т.ч. першоджерел)	10						
7	Написання реферату	15						
8	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25
9	Виконання тестового контролю, експрес-контроль	10	1	10	1	10	1	10
10	Творча робота (в т.ч. есе)	20						
	Макс. кількість балів за видами діяльності студента (МВ)			76		77		88

**Методика розрахунків
модульної і семестрової оцінок студента**

№ зп	Оцінка студента	Макс. оцінка	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 4	
1	Максимальна підсумкова модульна оцінка (ММ)			20		20		20
2	Фактична кількість балів студента за змістовими модулями (приклад) (ФБ)			60		65		80
3	Максимальна підсумкова семестрова модульна оцінка (МС)	60						
4	Залікова рейтингова оцінка (Е)	40						30
5	Підсумкова модульна оцінка студента $M = \text{ФБ} / \text{МВ} * \text{ММ}$			16		17		18
6	Підсумкова семестрова мод. оцінка $C = \Sigma(\text{ФБ}) / \Sigma(\text{МВ}) * \text{МС}$							51
7	Підсумкова семестрова рейтингова оцінка $P = C + E$							81/ C

Шкала оцінювання: рейтингова оцінка та оцінка за стобальною шкалою

Оцінка за стобальною шкалою	Рейтингова оцінка	Значення оцінки	
		екзамен	залік
90-100	A	(відмінно)	зараховано
82-89	B	(добре)	
75-81	C		
67-74	D	(задовільно)	
60-66	E		
35-59	FX	(незадовільно) (з можливістю повторного перескладання)	не зараховано з можливістю повторного перескладання
0-34	F	(незадовільно) (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням курсу

13. Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти лекцій;
2. Навчальні посібники;
3. Робоча навчальна програма;
4. Збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
5. Засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
6. Завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Психологія управління».

14. Рекомендована література

Базова

1. Азарова Т.В., Абрамов Л.К. Менеджмент неприбуткової організації. – Кіровоград.: Вежа, 2008. – 304 с.
2. Будзан Б. Менеджмент в Україні: сучасність і перспективи. К.: Основи, 2006. – 349 с.
3. Будиянський Н.Ф. Психологія управління. Одеса: Астропринт, 2008. – 150 с.
4. Дзвінчук Д.І. Психологічні основи ефективного управління. – К.: ЗАТ “НІЧЛАВА”, 2010. – 280 с.
5. Дуткевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління: навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 456 с.
6. Карамушка Л.М. Психологія управління: Навчальний посібник. – К.: Міленіум, 2003. – 344 с.
7. Коломінський Н.Л. Психологія менеджменту в освіті (соціально-психологічний аспект): Моногр. – К.: МАУП, 2000. – 286 с.
8. Корольчук М.С., Крайнюк В.М., Марченко В.М. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / за заг. ред. М.С. Корольчука. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2005. – 320 с.
9. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: Навчальний посібник. – К.: ТОВ "УВПК "ЕксОб", 2001. – 512 с.
10. Нестуля О.О. Основи лідерства. Тренінг лідерських якостей та практичних навичок менеджера: навч. посіб./О.О. Нестуля, С.І. Нестуля, В.В. Карманенко. – К.: Знання, 2013. – 287 с.
11. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління: Навч. посібник. – Івано-Франківськ: Плай, 2001. – 695 с.
12. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Навч. посібник. – К.: Академвидав, 2003.
13. Психологія менеджмента / Под ред. проф. Г.С. Никифорова. 2-е изд. – Харьков: Изд-во Гуманитарный Центр, 2002. – 556 с.
14. Пушкар Р.М. Тарнавська Н.П. Менеджмент: теорія і практика. Підручник. – 2-е вид., перероб. і доп. – Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – 491 с.

15. Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 320 с.

16. Статінова Н.П., Сень Г.П. Основи психології і педагогіки: навч. посіб. для студ. екон. вузів.– 2-е вид, доп., випр. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2002. – 346 с.

Допоміжна

1. Берн Э. Игры, в которые играют люди. Психология человеческих взаимоотношений: Пер. с англ. – М.: ФАИР-ПРЕСС, 2000.

2. Беседин А.Н., Липатов И.И., Тимченко А.В., Шапарь В.Б. Книга практического психолога: Часть 1. – Х.: РИП “Оригинал“, фирма “Фортуна-пресс“, – 1996. – 424с.

3. Ильин Е.П. Психология индивидуальных различий. – СПб.: Питер, 2004. – 701 с.

4. Львовичкін А.М. Економічна психологія: Навч. посібник. – К.: Міленіум, 2003. – 128 с.

5. Москаленко В.В. Соціальна психологія: Підручник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 624 с.

6. Професіокарти професій підприємництва та бізнесу. Книга 4. Методичний посібник для працівників служби зайнятості. К.: 1997. – 114 с.

7. Соціально-психологічний словник / Авт.-укладачі: В.М. Галицький, О.В. Мельник, В.В. Синявський.– К., 2004. – 250 с.

8. Трофімов Ю.Л., Рибалка В.В., Гончарук П.А. Психологія: Підручник. – К.: Либідь, 2003. – 558 с.

9. Трухін І.О. Соціальна психологія спілкування: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 336 с.

10. Цибульська Т.Ф. Загальна і прикладна психологія. Курс лекцій. – К.: Наукова думка, 2000.

15. Інформаційні ресурси

1. Карпов А.В. Психология менеджмента [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studyspace.ru/uchebniki-po-menedzhmentu/psihologiya-menedzhmenta.html> – Назва з екрану.

2. Менеджмент персоналу (Данюк В.М.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studentam.kiev.ua/content/view/737/98/> – Назва з екрану.

3. Антонова Н.В. Психология управления [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.universalinternetlibrary.ru/book/12136/ogl.shtml> – Назва з екрану

4. Киричук О. Основи психології. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/489577/> – Назва з екрану

Навчально-методична карта дисципліни «Психологія, етика і культура менеджменту»

Разом: 120 год., лекції – 22 год., семінарські заняття – 20 год.,

модульний контроль – 6 год., семестровий контроль – 30 год., самостійна робота – 42 год.

Тиждень											
Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II				Змістовий модуль III			
Назва модуля	Основи психології			Теоретичні основи психології менеджменту				Зміст, психологічні та етичні особливості управлінської діяльності			
Кількість балів за модуль	20 балів			20 балів				20 балів			
Лекції	1	2	3	1	2	3	4	1	2	3	4
Дати											
Теми лекцій	Психологія як наука. Психіка. Сенсорно-перцептивний устрій людини.	Пам'ять. Мислення. Інтелект. Емоційно-вольова сфера людини.	Психологія особистості.	Теоретичні основи психології менеджменту	Соціальна структура організації	Управлінські здібності та професійна діяльність	Психологічна готовність до управління. Типологія індивідуального стилю керівництва	Підготовка і ухвалення управлінського рішення.	Психологічні основи підбору кадрів. Формування команд і управління ними.	Управлінське спілкування в діяльності керівника організації.	Основи етики менеджменту. Корпоративна культура організації.
Теми практичних та семінарських занять	Психологія та її місце в системі наук. Основні етапи розвитку психології. Відчуття сприйняття. Увага	Пам'ять. Мислення та його вдосконалення. Увага. Інтелект. Коефіцієнт інтелекту. Фундаментальні емоції. Психологія тривожності і стресу	Людина. Особистість. Індивідуальність. Темперамент. Характер. Здібності. «Я-концепція»	Управління, суб'єкт та об'єкт управління. Методи дослідження у психології менеджменту	Соціометрія. Взаємовідносини у малій групі. Стадії розвитку групи та управління групою динамікою. Основні теорії лідерства. Вплив неформальних груп на роботу організації	Професійні здібності менеджера. Професіоналізм і компетентність керівника. Успіх управлінської діяльності керівника. Зміст та структура психологічної готовності керівників до управління. Індивідуальний стиль керівництва.	Етапи підготовки і ухвалення управлінського рішення. Делегування повноважень. Види управлінських рішень. Психологія діяльності	Умови ефективності групового вирішення проблем. Характеристика ефективної команди. Керівництво діяльністю команди.	Зміст, мета і засоби спілкування. Спілкування керівника з підлеглими. Умови ефективної взаємодії в управлінському спілкуванні.	Моральні стандарти корпорації. Способи підвищення моральних стандартів організації. Корпоративна культура організації.	
Самостійна робота	5 балів			5 балів				5 балів			
ІНДЗ											
Види поточного контролю	Тестування (10 балів) Модульна контрольна робота (25 балів)			Тестування (10 балів) Модульна контрольна робота (25 балів)				Тестування (10 балів) Модульна контрольна робота (25 балів)			
Підсумковий контроль	екзамен (40 балів)										